

SLOVENE

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upraviništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. pettirvsta (72 mm):
za enkrat 13 t.
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemski nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Današnja številka obsega 4 strani.

Zaupnikom kmečkih zvez.

Dandanes, ko je kmetstvo vprašanje postalo eno glavnih vprašanj v naši državi in to še posebno v Kranjski deželi, kakor tudi v vseh drugih obmejnih slovenskih pokrajinah, je pomen in ustanovitve ter obstoj kmetijskih zvez v posameznih krajih izredno velike in posebne važnosti za kmetijski stan. Kmetijske zveze, ko se enkrat zadosti ožive in vživijo v svojo prevzvišeno in važno nalogo, bodo same postale glavne čuvarice kmetijskih interesov in koristi. Zato je pa pri nas pred vsem treba, da se že obstoječe kmetijske zveze pred vsem poživijo v svojem društvenem življenju in delovanju. V naše kmetijske zveze je treba zanesti ognja in dela in navdušenosti za kmetijske pravice in koristi. Naše kmetijske zveze po deželi morajo same skrbeti, da se živahno gibljejo, da delajo res v korist in blagor kmeta, bodisi s poučnimi političnimi shodi, bodisi da same dajejo v časopise kratke črtice iz svojih krajev, iz katerih naj se drugi kmetje uče, kako stvar tukaj in tam kaj uspeva in procvita. Naše kmetijske zveze se morajo začeti gibati same iz sebe in se zanimati za vse, kar je važnega za kmetijski stan. Seveda, da se to potem tudi godi in izvrši, je treba, da je tudi organizacija naših kmetijskih zvez dobro izvršena. Vsak odbor kmetijske zveze mora imeti v posameznih krajih svoje posebne zaupnike ali pa svoje krajevne podobore, ki vedno s pazljivim očesom gledajo na to, da se vsi člani kmetijske zveze tudi dejansko zanimajo za kmetijska vprašanja. Ti zaupniki so nekaka vodilna in gonilna moč, ki daje smer vsemu gibanju v dotičnem kraju. Zato naj vse kmetijske zveze skrbijo, da imajo po celem svojem okraju svoje zaupnike, katere naj izbere glavni odbor oziroma načelstvo. Te zaupnike naj načelstvo dotične kmetijske zveze vedno vestno in točno naznanja tajništvu S. L. S. v Ljubljani, ki potem lahko pošilja razna naznanila, objave in informacije vsem tem posameznim zaupnikom, kar se tiče kmetijskih koristi in pravic. Le na ta način, če so vsi zaupniki vsake kmetijske zveze dobro organizirani, po posameznih krajih in vaseh razdeljeni, le na ta način se da ob času volitev, ob času nesreč in elementarnih neizgovitv hitro odposladi vsakovrstnim zadregam, tiskam in zmešnjavam. Torej še enkrat kličemo vsem kmetijskim zvezam in njihovim zaupnikom: Organizirajte se dobro, napravite red v vaših vrstah, ker časi so resni in vi, kmetje, ste enotne lepe organizacije bolj potrebni, kakor katerikoli drug stan. Naprej kmetijske zveze in njihovi zaupniki!

Najnovejša politična poročila.

Trgovinska pogodba s Srbijo.

Dunaj, 20. avgusta. »Pol. korespondenca« objavlja, da uveljavlja vlada trgovinsko pogodbo s Srbijo po oblastilni postavi. Vlada ne namerava ustreči agrarcem in sklicati državni zbor v 8dnevno zasedanje meseca septembra. Sredi septembra prično zborovati deželni zbori do druge polovice oktobra, nakar zborujejo delegacije, sredi novembra pa prične zborovati državni zbor.

Vojni proračun.

Dunaj, 20. avgusta. Ministrski svet dne 18. t. m. se je pečal tudi s proračunom vojnega ministra in pa s proračunom voj. mornarice. Nova postavka v proračunu za leto 1908/09 je povišanje častniških plač v višini 9,000.000 K in pa 500.000 K za izboljšanje hrane moštvo. V proračunu za leto 1910 se povišajo plače moštvo za 3inpol milijona. Skupni proračun armade znaša 315,000.000 in se zviša le za 9,500.000 K.

Izredne potrebe izkazujejo 14,000.000 za izpopolnitev vojnih potrebščin, za zgradbe, stanovanja, za korna vežbališča in za male organizacijske izpremembe. Pomnožiti nameravajo strojne puške, izpopolniti artiljerijo. Velike reforme bodo počivale, dokler se ne doseže vojaško sporazumljenje med obema državnima položicama.

Mornariški proračun.

Dunaj, 20. avgusta. Izpremembe v proračunu niso izdatne. Lanski proračun je znašal 57,000.000.

Kako se kupujejo na Ogrskem vladni pri-rvrženci.

Budimpešta, 20. avgusta. Da se združijo jeseni Košutovci in pa pristaši ustave iz l. 1867 v eno stranko, mora delati časopisje s polnim parom. Ker pa časopisje v provinci ni nič kaj pisalo za to, je pa vlada napravila nov načrt o razdelitvi uradnih nakaznic, inseratov in železniških vozniških listov. Mesta so razdelili v več razredov. V prvem razredu so Košice, Debrecin, Kološvar, Temešvar, Segedin in Sobotica. Vsako mesto dobi nakazano za 40.000 kron tiskovin in pa za 30.000 kron inseratov. »Dobri« listi dobe največ, nekaj pa tudi okolica. V drugem razredu so Arad, Sibinji, Stolni Belgrad, Gjur, Požun itd., ki dobe za tiskovine 20 tisoč, za inserate pa 10.000 kron. Tretji razred (Kaniža, Oldenburg, Sobotica) dobe za tiskovine 15.000, za inserate pa 5000 kron. Mali kraji dobe tiskovine in inserate po potrebi. Založnikov časopisov stvar ne stane veliko. Stavke dobijo iz listov, papirja pa tvojnicam ne plačajo, ker dobe papirnice »podporo« iz zaklada za pospeševanje obrti z naročilom, da morajo dobaviti papir za uradne tiskovine. Nadalje pa ustanavljajo za zveste pristaše vedno nova mesta. Dimnikarji so n. pr. uradne osebe, ki zaslužijo 7000 do 8000 kron, za to se pa kar trgajo za dimnikarski posel. Obrtni nadzorniki so pomnožili za pet mest. Obrtni nadzorniki izrabljajo svojo moč v politične vladne namene. Dobro delajo tudi finančni okrajni kontrolorji in pa obmejna policija, ki nadzoruje politično sumljive osebe in daje zaslužka 6000 do 10.000 kron plačanim uniformiranim agitatorjem.

Hrvaško srbska koalicija.

Zagreb, 20. avgusta. Dolgo časa so zakrivali protislovja in nasprotstva v hrvaški koaliciji. Stvar je pa postala akutna in hrvaško časopisje piše že več tednov o notranjem razpadu koalicije v veliko veselje mažarskega časopisja. Stvar pa tako hitro le ne bo šla, kakor si to domišljajo Mažari. Spor se je pričel s Supilovim govorom, v katerem je izjavil, da ni taktično upravičljivo, če se še nadalje hrvaški poslanci v ogrski zbornici bore za pravice Hrvaške. Boljše je, da se prekinejo razmere z Ogrsko in se uvede v skupnih zadevah nekaka pasivna resistenca. Sicer pa ni povedal Supilo nič novega, ker se zato ogrevajo tudi stranke prava. Sicer se je ta program suspendiral po reški resoluciji, a še med boji v Budimpešti so posamezniki zahtevali pasivni odpor, zdaj se pa množe glasovi. Supilovo stališče je povzročilo dejstvo, ker se je pričel posl. Zagorac pogajati z nekaterimi ogr. poslanci, pod kakimi pogoji bi Hrvati ustavili boj. Zagorac pripada najmočnejši stranki koalicije, stranki prava, in so mu v stranki in izven nje pritrjevali. Supila je to bolelo in ker posamezniki niso odobraval Zagorčevega nastopa, je nastopil Supilo s svojim govorom za ločitev od Mažarov. Pričel se je ljuti boj, kjer so bili na dnev. redu osebni napadi. Zmešnjava je postajala vedno večja. Izvrševalni odbor koalicije je sklical sejo, da se spor poravnava. Po dolgi, burni razpravi je Supilo popolnoma podlegel. Sklenili so, naj se nadaljuje boj in naj se ne izvede zdaj popolna ločitev, ki bi lahko imela za Hrvaško slabe posledice. Spor je torej za nekaj časa omejen, a mogoče se

zopet ponovi, ker so se pokazala načelna nasprotstva v koaliciji. Ogrska vlada lovi zdaj veliko srbsko zaroto. Ne more se taji, da res obstoja srbska propaganda v avstrijski monarhiji, ki želi, da se obnovi Dušanovo cesarstvo. Gibanje podpira tudi Srbija, a kar vse Nastiču verjeti pa le ne gre, kakor je tudi smešno, iz vse stvari napravljati državno afero. Zato je pa le nastopila ogrska vlada, ker, ko dolži izdajalstva srbsko samostojno stranko, obenem izpodkopa ugled koalicije.

Socialni teden v Bresciji.

Brescia, 20. avgusta. Izdali so sporred o socialnem tedenskem tečaju v Bresciji, ki bo trajal od 6. do 13. septembra. Obravnavala se bodo vsa aktualna vprašanja. Dr. Gallieri bo poročal o potovanju iz Marseilla čez Curih v Düsseldorf.

Shod emancipirank na vodi.

London, 20. avgusta. Angleške radikalke so priredile v nedeljo shod na vodi. Emancipiranke so poslušale govornice v več sto čolnih. Vladi so očitale, da ne izvaja liberalnih načel.

Nizozemska kraljica pričakuje prestolonaslednika.

Amsterdam, 20. avgusta. Nizozemska kraljica upa, da dobi prestolonaslednika.

Trgovina s sužnji v Kongu.

Bruselj, 20. avgusta. »Patriote« piše, da v Kongu-državi cvete v polnem obsegu kupčija s sužnji. Trgovci s sužnji prodajajo državi delavce osobito za zgradbo železnice ob velikem jezeru. Suženstva se merodajni krogi ne upajo odpraviti, češ, da drugače ne dobe delavcev.

Holandska proti Venezueli.

Haag, 20. avgusta. V pogovoru med ameriškim poslanikom Beaupré-jem in holandskim zunanjim ministrom se je sklenilo, da bo Holandska blokirala venezuelska pristanišča. Okupacija je izključena. Križarica »Friesland« odplove dne 1. septembra v venezuelske vode.

Ropi katoliških cerkva na Francoskem.

Pariz, 20. avgusta. Leta 1904. se je izvršil na Francoskem zgolj en sam roparski vlom v cerkvi, leta 1907. se je pa že roparsko vlomilo 34krat. Škode so vlomilci napravili nad 300.000 fr. Letos se je pa vlomilo že 46-krat in znaša škoda 1.250.000 frankov. Policija je zelo mlačna glede na zasledovanje cerkvenih roparjev.

Napete razmere med Kitajsko in Japonsko.

Pekin, 20. avgusta. Japonsko časopisje ostro napada Kitajsko, ker so kitajski zastopniki v Severni Ameriki in v Evropi uprizarili Japoncem sovražno agitacijo. Japonci zahtevajo, naj Kitajska odpokliče svojega washingtonskega poslanika Vi Tin Fanija zaradi njegovih, Japonce žalečih izjav. Japonska ima pripravljena baje že dva armadna zbora za prevoz v južno Mandžurijo, japonsko brodoge je pa celotno zbrano v bližini Formoze.

SKUPNI MINISTRSKI SVET.

19. t. m. se je vršil pod predsedstvom Aerenthalovim skupni ministrski svet. Šlo je za finalizacijo skupnega proračuna, ki se bo predložil delegacijama. Aerenthal je ministre informiral o položaju v Turčiji. Skupni finančni minister baron Burian je poročal o velesrbski agitaciji v Bosni in sploh o ondodnih razmerah zlasti glede na ustavo, ki je za Bosno postala najaktualnejše vprašanje. — Baje zapusti koncem leta nuncij Granito di Belmonte Dunaj in postane njegov naslednik Aversa, najboljši diplomat Vatikanov. — Češki antimilitaristi nameravajo v kratkem na Dunaju zborovati.

MADŽARSKE ZASTAVE V ZAGREBU.

Na rojstni dan cesarja in kralja so razobesili v Zagrebu na skupnih uradih

madžarske zastave. V njih varstvo je bilo v Zagrebu koncentriranih 80 orožnikov in vojaštvo pripravljeno v vojašnicah.

BOSNA.

Radikalni Srbi so cesarjev rojstni dan nestrpno pričakovali, ker so se bali proklamacije, da se anektira Bosna. Srbi upajo, da onemogočijo aneksijo po intenzivnem političnem delovanju.

VELESRBSKA PROPAGANDA.

V Sarajevu je poleg Jeftanovića, Damjanovića, Dimovića in Omčikusa interniran in stavljen pod policijsko nadzorstvo tudi Vasilij Grdjić. V Mostarju sta postavljena pod policijsko nadzorstvo: dr. Uroš Kralj in dr. Risto Stojanović.

V Zagrebu pa so aretirali odgovorna urednika »Obzora«, Ivana Grškovića in nadomestovalca odgovornega urednika »Pokreta«, Veljka Tomića, in sicer oba zavrlo nekega dopisa iz Kostajnice v zvezi z velesrbsko propagando.

»Pokretovo« odgovorno uredništvo je prevzel poslanec Šurmin. Tudi ostali listi koalicije zahtevajo, naj prevzamejo poslanci odgovorna uredništva. Koalicija se je posvetovala o areticih in sklenila, da odpošlje delegate k medparlamentarni konferenci v Berlin. V Dvoru so zaprli 19. t. m. dve osebi. Preiskovalni sodnik noče izdati imen, a govori se, da sta prijeta srbski pop in pa neki kmet. Prijeta Dvorčana je odvedlo orožništvo v zagrebske zapore. V Sarajevu in v Mostarju se je izvršilo veliko hišnih preiskav. Uvedli so preiskavo proti mnogim uglednim Srbom. Preiskave po uredniških srbskih listov so ostale brezuspešne. Srbski časnikarji so pod policijskim nadzorstvom. Zaprli so odveta dr. Hugona Stojanovića. Voditelj bosenskih Srbov, dr. Jeftanović, je interniran v svojem stanovanju.

MILOVANOVIĆ IN AERENTHAL.

Belgrad, 19. avgusta. Srbski zunanji minister dr. Milovan Milovanović obišče na povratku iz kopališča barona Aehrenthala na Semerniku.

MAKEDONSKI VSTAŠI POLAGAJO OROŽJE.

Carigrad, 19. avgusta. Do sedaj se je vsega skupaj okoli 1400 članov raznih makedonskih komitetov položilo orožje.

PREKUCIJE V TURČIJI.

Arabci so porušili velik del proge Hedjas. »Idam« poroča, da izženejo zaprte ministre in dostojanstvenike v razne dele države in protestira, ker bi bil v dotičnih krajih v nevarnosti mir. Poroča se, da nameravajo deloma mobilizovati armado. Turki so vznemirjeni, ker se poroča, da odpošljejo Rusi svoje brodoge v turška morja.

TURŠKI POSLANIK V ATENAH.

Atene, 19. avgusta. Tukajšnji turški poslanik Nabi bey, sorodnik bivšega pariškega Mumir paše, bo bržkone odpoklican.

VELIKANSKE IZGUBE NA RUSKEM PETROLEJNEM TRGU.

Peterburg, 19. avgusta. Petrolejska tretja najmočnejša tvrdka Sibajevo je propadla. Pasiva znašajo 28,000.000 rubljev, aktiva pa na 18 milijonov. Prizadete so ruske, francoske in angleške banke.

ZAPRTI DUMINI POSLANCI ODPUŠČENI IZ ZAPOROV.

Iz zaporov so odpustili svoj čas obsojene dumine poslance. Proti knezu Dolgoruki so uvedli tožbo, ker je razsiral denar zemstev.

REVOLUCIONARJI GOSPODARJI TÄBRISA.

V Täbrisu imajo vse oblasti v rokah revolucionarji. Šah odpošlje 6000 vojakov s topovi pred Täbris.

Shod nemških katoličanov.

Düsseldorf, 19. avg.

Časopisje v Nemčiji, ne zgolj katoliško, marveč tudi nekatoliško, sodi, da se še ni nobena prireditev katoličanov v Nemčiji vršila tako dostojno in v tako velikanski obliki, kakor sedanji katoliški shod. Socialno-demokratsko časopisje je več tednov zbijalo slabe šale o nameravanem velikanskem nedeljskem izprevodu delavcev in se norčevalo iz njega. Od nedelje sem, ko je korakalo do 60.000 katoliških delavcev po düsseldorfskih cestah, se nič več ne norčuje in se, tolaži, češ, da na prihodnjih katoliških shodih opuste izprevide katoliških delavcev, ker je vprizori-tev težavna in draga. Liberalno časopisje pa kratko piše, da je dokazal slavnostni izprevod, kako da so vzorno disciplinirani katoliški delavci. O pozdravnem govoru kardinala Fischerja delavcem v slavnostni dvorani piše celo liberalno glasilo industrijskih baronov, da bodo obrodile dober sad. Govori so tako dovršeni, izpolnjeni in znanstveni, da se morajo čitati v celoti. Liberalna »Kölnische Zeitung« porablja vsako priliko, da napada katoličane, a zdaj svetuje svobodomiselnost, naj opuste svoje protidemonstracije, ki bi izpale žalostno glede na mirno, dostojno stališče, ki ga je zavzel katoliški shod, ki se prav nič ne ozira na psovke svobodomiselnosti.

Poleg glavnih zborovanj je pa še veliko drugih zborovanj. Vseh posvetovanj in zborovanj je naznanjenih do 65. V sredo je romalo 1200 mož v Kaiserwerth, zvečer se je pa vršila v razsvetljenih ladjah in čolnih vožnja na Renu.

V nedeljo je korakalo po najnovejših natančnih poročilih v izprevodu do 60 tisoč katoliških delavcev s 67 godbami in s 600 zastavami. Izprevod je korakal dve uri.

Ljudsko društvo za katoliško Nemčijo

je ob katoliškem shodu imelo svoj 19. obč. zbor v natlačeno polni slavnostni dvorani. Prvi predsednik »Ljudskega društva« Brandts je otvoril zborovanje z daljšim govorom, v katerem naglašal, da temelji duševni napredek na veri in požrtvovalnosti, če hočemo premagati sebičnost, ki je naš glavni sovražnik. Kličem vam, da ne bodite le prepojeni s socialnim smislom, marveč delujte tudi socialno. Pozivlja inteligenco, ki je še ni popolnoma popačila sebičnost, naj sodeluje z ostalimi tisoči pri podrobnem socialnem delu. Direktor Brauns poroča na to o letnem poročilu društva. Napredovali smo minulo leto za 45.000 članov. Zdaj korakamo naprej, da dosežemo 700.000 članov. Centrala se je razširila. Otvorila je lastno tiskarno in knjigovoznico. V službi ima 120 oseb. Ljudsko društvo vzgaja ljudstvo. Deluje splošno in se ne omejuje na posamezne stanove, marveč deluje na celem gospodarskem in socialnem polju. Poučuje o razvoju gospodarstva, pospešuje gospodarske organizacije, podpira socialna stanovska društva, pojasnjuje stanje in smotre socialne politike, dela na pospešitvi ljudske izobrazbe, dvigniti hoče zdravstvene razmere, rešiti vprašanje stanovanj, izobraziti mladino. Znanost mora korakati roko v roki s prakso, geslo naše. Zato pa lahko delujemo znanstveno in poljudno. To odlikuje naše poučne tečaje in jih loči od drugih akademiških prireditev za ljudstvo.

Dosegli smo uspehe, velike uspehe po 18letnem delovanju. Pospešili smo socialno misel. Poklicali v življenje socialno ljudsko gibanje, ki vpliva na javno mnenje, ki zavira nazadnjaške toke in pripravlja pot socialnemu napredku. Socialno podrobno delo je postalo geslo. Pospešuje samostojnost stanovskih zvez. Za to si je pa priborilo zaupanje v sedanjem času boja posameznih koristi. Nismo na svetu le za to, da stvari le zgolj prenašamo, marveč da jim damo tudi obliko.

V drugi polovici l. 1907 in v prvi polovici l. 1908 je imelo društvo 558.619 M dohodkov, stroškov pa 463.086 mark. Društvene tiskovine so stale 153.784 M, shodi in potovanja 51.600 M, ljudska pisarna, socialna društva, poučni tečaji 67.000 M, centrala pa 120.254 M. Društvo je imelo konec junija 1907 članov 565.700, konec junija 1908 pa 610.800. Pri centrali je nastavljenih 16 uradnikov, ki delujejo literarno, deloma duhovniki, deloma laiki. Delo je strogo razdeljeno. Ravnateljstvo ima glavnega ravnatelja in dva ravnatelja, ki so odgovorni za vse delo. Za knjigovodstvo, blagajno in knjigotržnico je nastavljenih 50 oseb. Tiskarna ima 50 nastavljenecv. Leta 1906 se je otvorilo novo poslopje društva. Tiskarna in knjigovoznica se je otvorila koncem l. 1907. Zaupnikov ima društvo 20.000. Prireja se vedno več konferenc zaupnikov, ob katerih se razpravlja o organizacijskih vprašanjih. Osobito se je pa delalo glede na mladinsko skrb. Posebni spisi so razmotrivali vprašanja važna za mladinsko organizacijo,

Tiskovin je razpečalo društvo v pretečenem poslovnem letu 15.633.072, kar pa obstoji, 109.883.376 izvodov. Junija in julija 1907 se je vršil 10tedenski narodno-gospodarski tečaj. Politiškega kurza se je udeležilo 300 oseb, obravnavalo se je o moškem in ženskem mladinskem varstvu.

Shodov je priredilo društvo 3000. Zborovali so pa tudi katoliški učitelji, katoliška mladeniška društva in kongregacije ter protialkoholna društva.

Iz Rafaelove družbe.

Odbor slovenske podružnice Rafaelove družbe hoče zastaviti vse sile, da se doseže namen, ki ga ima naša družba in ki je eminentnega pomena za materijalni, pa tudi moralni blagor izseljencev kakor onih, ki se preseljujejo iz kraja v kraj na evropski celine. — Za sedaj bo obsegalo delovanje odborovo vse slovenske pokrajine, če bo pa mogoče in ob zadostni podpori se raztegne na jugoslovanske dežele sploh.

Glavna podpora pa obstoji v tem, da dobi družba zadostno število članov; — čim več — tem bolje! — Apelu-jemo v prvi vrsti na častito našo duhovščino, ki je še pri vsaki priliki korakala na čelu vsem dobrim in koristnim institucijam. — In naša družba je med koristnimi ena izmed najkoristnejših! — Prosimo pa tudi častito duhovščino, naj pri vsaki priliki priporoča in razširja našo družbo. Razposlale se bodo prihodnje dni okrožnice in vabila k pristopu. Upamo, da se odzove naša častita duhovščina polnoštevilno. Upamo pa tudi, da bo naše posvetno razumništvo rade volje prispevalo z malenkostnim zneskom letnih 2 K — in ne iskalo kakih izgovorov, ko jih obišče v imenu Rafaelove družbe nabiralec članov z nabiralno polo in pobotnico. — Dopisi naj se blagovolijo pošiljati gosp. dr. Vlad. Peganu, odvetniku v Ljubljani.

Dnevne novice.

+ **Deželni glavar**, dvorni svetnik Fr. Suklje, je šel na dopust. Nadomestuje ga tačas deželni odbornik dr. Lampe.

+ **Slovenski skladatelj Gustav Ipavic umrl**. Iz St. Jurija ob južni železnici nam je došla žalostna vest, da je ondi danes dopoldne umrl priljubljeni slovenski skladatelj g. dr. Gustav Ipavic. Pogreb bo v soboto dopoldne.

+ **Kranjski vodovod**. Ministrstvo za notranje zadeve je dovolilo, da se imenuje vodovod za Kranj in okolico »Cesarja Franca Jožefa I. vodovod«.

+ **Zavedne občine**. Proti predznosti vodstva nove železnice Trebnje-St. Janž, ki je postavilo nemški napis na postajah na prvo mesto, sta protestirali tudi občini Šmarjeta in St. Rupert, odločno zahtevajoč slovenskemu jeziku pravice.

+ **Odlikovanje**. Mornariški superior prelat Pavel Ufediček je dobil od Njegovga Veličanstva red železne krone, vojaški superior monsignor Anton Jaklič pa vitežki križec Franc Jožefovega reda. Čestitamo!

+ **Mladeniški tečaj in javna telovadba v Mirnu na Goriškem**. Telovadni odsek »Kat. del. društva« v Mirnu na Goriškem priredi dne 8. septembra (ne 6.) na Marijin praznik mladeniški tečaj in javno telovadbo. Spored je sledeči: 1. Ob 8. uri zjutraj sprejem gostov, odhod v vas. 2. Ob 8. uri in pol sv. maša. 3. Ob 9. uri do 12. mladeniški tečaj. 4. Skupno kosilo. 5. Ob 3. uri in pol javna telovadba. 6. Ljudska veselica. — Bratska društva se vabijo, da prijavijo svojo udeležbo. Društva, ki imajo zastave, pevske in tamburaške zборе, naj pridejo z njimi. Kdor se hoče udeležiti skupnega kosila, naj to prijavi. Vsa naznanila sprejema Anton Vuk, tajnik »Telovadnega odseka« v Mirnu, Goriško. — Ta prireditev ima namen vzbuditi v mladini na Goriškem smisel za prave krščansko-socialne mladeniške organizacije. Širimo naše ideje med mladino! Goriška mladina dosedaj ni poznala naših idej, zato jih tudi ni mogla sprejeti. Goriška društva, pošljite torej dne 8. septembra svoje mladeniče v Miren, da od tu ponesejo seme naših idej po celi Goriški!

+ **Koroški deželni zbor** bo sklican na dan 15. septembra.

+ **Deželnozborske volitve v Istri**. Namestništvo je objavilo volivna imenika za volitev iz veleposredstva in iz trgovsko-obrtno zbornice. V prvoimenovanem imeniku je vpisanih 120 volivcev, ki volijo 5 poslancev, v drugem pa samo 18, ki volijo 2 poslanca. Nad 70.000 volivcev splošne kurije pa voli le 8 poslancev!

+ **Vipavska podzveza S. K. S. Z.** Po sklepu slov. kršč. soc. zveze za Goriško v seji dne 5. avgusta in vipavske podzveze v seji dne 17. avgusta, priredita obe zvezi dne 16. septembra t. l. v Logu na Vipavskem skupno slavnostno zborovanje z naslednjim sporedom: Ob 9. uri sv. maša s

cerkvenim govorom; ob pol 11.—12. slavnostno zborovanje na prostem; ob 12. do 1/2. obed; ob 2. pete litanije; od 3.—6. ljudska veselica. Imena slavnostnih govornikov še priobčimo. Slavnostna društva, ki se hočejo udeležiti slavnosti, prosimo, da svojo udeležbo čimprej prijavijo zvezzinemu tajniku Ivanu Debevec, župniku v Budanjah pri Vipavi. Radi obeda naj se naznani tudi približno število gostov.

+ **Društveni dom** si postavijo društva v Loškem potoku.

+ **Malikovalstvo**. Da so Sokoli pristaši brezverne liberalne stranke, to vemo. Do včeraj pa nismo vedeli, da so tudi malikovalci. V St. Vidu nad Ljubljano se igra šest fantov »Sokole«. Ti stebri gorenjskih sokolskih društev (po najnovejšem »župe«) so nabili na neko smreko star sokolski plakat v lesen okvir. Ta plakat jim je evangelijski. Pred njim se zbirajo in globoko ginjenj občudujejo od dežja izprani papir. Pa ne samo to. O tem plakatu pišejo cele novice. Potrpežljivi papir »Slovenskega Naroda« pa pije te novice. Sove neumne! Pa ne samo to. Poleg plakata obožujejo tudi svojo polomljeno bradljo. V soboto so jo poslali v Kranj vso ovenčano na vozu. Sam načelnik jo je vozil. Kakšen furman to! V Kranju sokolski prvak zastavonoša, v St. Vidu pa načelnik furman! Pri nekem fantu izmed šestih šentvitskih »Sokolov« je zbolel pred tednom pomočnik. Revez se je vlekel peš tri ure iz St. Vida v Ljubljano v bolnico, kjer je čez par dni umrl. Takrat pa ni bilo voza za tega trpina - delavca, četudi je bil zadnji čas član »Sokola«. In pri pogrebu tudi ni bilo vencev, kakor na bradlji! In ti ljudje hočejo učiti oliko! Pojte se solit!

+ **Liberalno cvetje na Vrhnikih**. Kako lepo to cvetje diši, naj osvetlujejo sledeče vrstice. Ko je imela dne 15. t. m. zveza gasilnih društev na Vrhnikih svoj občni zbor ob priliki tridesetletnice vrhniškega gasilnega društva, so bili vabljeni na banket vsakovrstni ljudje brez razlike političnega mišljenja. In to čisto naravno, saj gasilna društva so dobrodela društva, ne pa politična. Toda vrhniški liberalci so se s preziranjem vzdržali udeležitve pri banketu, češ, vrhniško gasilno društvo je preveč »klerikalno«. Kakor je vedno nosil liberalni zvonec na Vrhnikih c. kr. notar Komatar, tako se je čutil tudi ob tej priliki pooblaščenega, da govori v imenu vseh svojih sostrankarjev. Ko so ga vabili na banket, je odgovoril: Ne gremo, društvo je preveč »klerikalno! Vabitelji mu pojasnijo, da društvo ni strankarsko, temveč si šteje v dolžnost pomagati vsakemu v slučaju sile. A objestni notar odvrne: »Če bi pri meni gorelo, ni treba gasiti!« — nakar eden odgovori: »Hočemo li priliti petroleja?« Kaj ne, kako krasna cvetka z liberalnega polja! Ko je bila ob priliki cesarjevoga rojstnega dneva pod milim nebom vojaška maša, je prišel k maši tudi omenjeni c. kr. notar. A dočim smo videli pri maši vse glave odkrite, je notar tik med drugimi imel cel čas med mašo klobuk na glavi, samo pri povzdigovanju ga je nekoliko privzdignil. Tako dela veleučeni notar, ki mu postave kar migajo v mazincu. To so pač lepe liberalne cvetke!

+ **Kartel pivovarnarjev proti kmetom!** Pivovarnarji so podražili pivo in s tem udarili konsumenta. Baje se jim je posrečilo že v 107 okrajih, da so prodrli z zvišano ceno pivu. Zdaj se je pa obrnil pivovarski kartel tudi pri kmetu. Tudi producenta sirovini hočejo izkoristiti in tako žeti na obe strani bogate dobičke. Namen pivovarskega kartela je, da zniža ceno ječmenu in hmelju, in sicer tako, da bi kmet, če se kartelu to posreči, ne dobil niti toliko, kolikor njega samega stane pridelek. Posebno so se obrnili sedaj proti ječmenski ceni, in praška centrala je razposlala vsem pivovarnam tajno okrožnico, v kateri pravijo med drugim, da naj enotno postopajo in da naj sedaj nobeden ne kupi ječmena, ker je cena dobra. Tako bi prisilili kmeta k znižanju cen, in tedaj, če bi bile cene dovolj nizke, hočejo šele kupovati. Pivovarnarji res drže ta dogovor in ne kupujejo nič. Kljub temu pa gre kupčija dobro, ker se ogromno ječmena prodaje na Nemško. Če bo kmet trden, bo ceno vzdržal in se obvaroval škode.

— **Na Triglavu ponesrečen**. Iz Mojstrane se nam poroča: Dunajčan Karol Wagner, oženjen, je v Vratih rekel, da pojde sam po severni navpični steni na Triglav. Če ga v sredo ne bo še nazaj, naj brzojavijo ženi na Dunaj, da se je najbrž ponesrečil. — Danes ga iščejo vodniki Šmerc, Urbas in Rabič.

— **Poročil se je** v Radečah pri Zidanem mostu g. Anton Krisper, brat g. dr. V. Krisperja, z gospodično Vido Homan. Naše iskrene čestitke!

— **Baron Wambold ponesrečil**. Baronu Wamboldu iz Hmelnika se je včeraj ob pol peti uri popoldan v Novem mestu splašil konj. Pri tem se je baron zdatno ponesrečil; zlomil si je nogo, baje na dveh kra-

jih. Dijaki so ga težko poškodovanega satež peljali v bolnico v Kandijo.

— **Prostovoljno gasilno društvo v Dol. Logatcu** priredi dne 22. in 23. t. m. veselico in proslavo svoje tridesetletnice društvenega obstanka in v proslavo 60-letnega slavnega vladanja Nj. Veličanstva cesarja Frana Josipa I.

— **Iz Novega mesta**. God Njegovga Veličanstva cesarja smo praznovali pri nas nad vse slovesno. Že na predvečer je priredila mestna godba serenado, zjutraj pa je zasvirala krepko budnico. Ob pol 8. uri je imel mil. g. prošt dr. Elbert v praznično okrašeni kapeli tukajšnjega c. kr. okrožnega sodišča slavnosten govor; nato je bila sv. maša; prisostvoval je velerodni g. predsednik Kavčič z ondnim uradništvom. Po sv. maši je prebral gosp. predsednik v razpravi dvorani cesarsko pismo, s katerim je bilo devet kaznjencev popolnoma pomiloščenih. — Ob 10. uri je pa imel mil. g. prošt v kapiteljski cerkvi ob polnoštevilni asistenci pontifikalno sv. mašo. Prisostvoval je sv. maši veler. g. glavar z uradništvom, občinski odbor in obilo ljudstva. — Eno je, kar moramo ob tej priliki zopet povdariti: vso slavnost je lepo povelečevalo to prekrasno petje, ki se čuje v naši cerkvi. To je res nekaj prav posebnega. — Samoobsebi se razume, da je bilo mesto ta dan vse v zastavah.

— **Razpisani službi potovalnih poljedelskih učiteljev**. Na Primorskem se razpisujeta dve mesti potovalnih poljedelskih učiteljev in sicer eno z italijanskim učnim jezikom s sedežem v Pulju, in drugo s hrvaškim učnim jezikom s sedežem na Voloskem. Službeni okraj za prvo mesto obsega mestne okraje Pulj, Vodnjan in Labin, za drugo mesto pa sodne okraje Volosko, Labin, Pulj in Vodnjan.

— **Kimovčeva knjižica: Bled nekdanji sedaj** se dobiva pri župnem uradu na Bledu in v »Katol. Bukvarni« v Ljubljani. Cena ji je 70 vin., po pošti 80 vin. Čisti dohodek je namenjen za nove orgle na Bledu.

— **Umri je včeraj** v Celovcu kustos tamošnje c. kr. licealke, g. dr. Gustav Zoepfl.

— **Veteransko društvo na Jesenicah**. Na Jesenicah so ustanovili »Prvo jubilejno vojaško veteransko društvo na Jesenicah«.

— **Reška iredenta izziva**. Italijanašem na Reki so zopet zrasle peruti, da na nesramen način izzivajo Hrvate. Prošlo nedeljo so napadli brez vsakega povoda tri »Sokole«, ki so se vračali v mesto z vežbanja fužinskega »Sokola«. Enega so ranili. V noči od nedelje na ponedeljek so pomazali skoro vse hrvatske napise na Reki ter na več krajih razbili draga steklena okna. V nedeljo večer so v reškem gledališču privkral predstavljali glumo »Eva«. Med predstavo so nastale iredentistične demonstracije. Občinstvo je začelo klicati: »Živela Italija!« Na odru so razvili italijansko zastavo.

— **Za stavkujoče delavce v papirnicah**: Neimenovan vsak teden, dokler bo trajal štrajk, 2 K.

— **Poročil se je** g. Miško Kosec, nadučitelj v Dragatušu, z gđcno. Franico Milavec, učiteljico v Planini.

— **Iz Postojne** se nam poroča, da bo de pri jubilejni slavnosti dosluženi vojakov in starih bojnikov sodelovala poleg domače godbe tudi godba bosansko-hercegovinskega pešpolka št. 4 in sicer tako 23., kakor tudi že 22. avgusta. Vse priprave so v najboljšem tiru, tako, da se bode udeležencem nudilo res nekaj izvanrednega. Na slavnostnem prostoru se postavi zadostno število gostiln, pa tudi kavarna in slaščičarna ne boste manjkali. Skrbelo pa se bode tudi za druge udobnosti in zabavo, o čemur pa sedaj še ne smemo govoriti. — Poveemo le še to, da je poveljstvo sprejela blagohotno sprejel visokorodni gospod K. grof Lanthieri, c. in kr. ritmojster in graščak v Vipavi. Slavnosti primerna vabila se že razpošiljajo. Po dosedanjih prijavah sodeč, bo udeležba naravnost velikanska.

— **Za pogorelce na Bledu** je doslej nabranih 22.243 kron 91 vinarjev.

— **Lisjak se je pastirja lotil**. Pred nekaj dnevi je pasel 11-letni pastir Viljem Johan iz Podreč pri Mavčičah kraj gozda čredo govedi. Naenkrat jo primaha iz gozda star lisjak k čredi in pastirju. Pastir je šel nad pritepenca s šibo. Pri tem se lisjak razjezi in se zažene v pastirja štirikrat. Enkrat ga pograbi za rokav, drugič pa za hlačnico. Ko je pastir začel klicati na pomoč (bežati ni mogel, ker ga noge bole), je prihitelo nekaj žensk in poglavo razkačenega rujavca v gozd. Da ni bilo pastirja poleg, lotil bi se bil vsled lakote brezdvomno kakega mladega živinčeta.

— **Mnogo lisic, jazbecev in zajcev** je letos po gozdih in poljih kraj Save v kranjski in smledniški okolici. A tudi prepelci in jerebice se tod ne manjka.

— **Gob se je** po zadnjem deževju po kranjski okolici že precej nabralo, Dolenj-

ski gozdi jih letos niso kaj polni. Krmsko pogorje jih ima precej. Črvivih gob se je ogibati.

— **Iz Knežaka.** Hvala Bogu, dobili smo minuli petek že vsaj toliko dežja, da imamo zopet vodo. Več kot tri mesece smo jo iskali in zajemali tam, kjer je še sploh kaj curljalo iz zemlje. Vodnjak je bil le enkrat na teden — ali še ne — odprt, in takrat si lahko videl, kaj se pravi tepsti se za vodo. Še slabše je bilo v Koritnicah in Jurščah, nič boljše na Baču in v Zagorju. Suša je bila v občini Knežak in Zagorje tolika, kot morda nikjer na Kranjskem. Ne le, da ni bilo nikoli izdatnega dežja, temveč tenka in slaba zemeljska plast, katera potrebuje moče skoro vsak drug dan, je za vsakim naličjem takoj se osušila, ker je pritisnila burja in bilo je, kakor poprej — suho in pusto. Tako ni moglo rasti — in je bila suša, ki je sicer vsako leto nekoliko, letos tolika, da je stari ljudje ne pomnijo. Toliko so vpili povsod o suši po časopisih, — pa se le malo more primerjati suša po drugih krajih s Pivko. Ako bi pri nas bilo vsaj tako, kakor je od Sv. Petra proti Postojni, ali pa celo kakor je okoli Trnovega ali Ilirske Bistrice, bi še ljudje ne govorili o suši, kakor je to po mnogih drugih krajih Gorenjske in Dolenjske, kjer v istini ljudje pravijo, da se pri njih ne pozna toliko suša. Mislite si le, ali se je izplačalo pri nas kositi, ako ga je posestnik, ki ga je še lani, ko vendar ni bila tudi posebna letina, nakosil na eni senožeči 35 centov, letos pa samo dva centa?! Na prste ene roke bi seštel tiste, ki so sploh s svojih senožeč pripeljali domov vsaj en voz sena, ker večinoma so ga znosile ženske v košu ali na glavi. Veliko jih je poprodalo živino za neverjetno nizke cene. Kdor pa si jo je hotel in moral obdržati zavoljo gozda, ki daje edini pravi zaslužek našim ljudem, ta je hitel kupovat seno za prvo silo v trnovsko faro ali drugam, ker doma mu je dobljeno kmalu pošlo. Prihranjeni denar je ginil; kdor ga pa ni imel, iskal je posojila, ako je imel še kaj kredita. Koliko se je dalo posojil v teh mesecih, veste posojilnici v Knežaku. In to je hud udarec za itak že zadolžene posestnike, katerih sinovi ali pa sami so se vrnili brez denarja iz Amerike, ko je tam nastala znana kriza! — Pred vsem nesrečni pa oni, ki so že docela zadolženi, zanje je bila suša zares uničujoča. — In začeli smo z veseljem o obljubljeni podpori. Pa kaj bo 200.000 K za celo Kranjsko?! In še to: kako se bo razdelilo; morda nas bodo prezrli v veliki potrebi, in bodo večjih podpor postali deležni kraji, kjer se suša le nekoliko pozna. Zgodilo se je že večkrat tako. Ni čuda, da raste pri ljudeh nezaupnost, pa tudi nevolja, čim bolj smešno postaja povpraševanje od glavarstva po škodi in potrebi in čimbolj se odlaša s pravno podporo. Pomankanje je tu, potreba skrajna — pomagajte v pravem času. Obračamo se zato do vseh onih, ki bodo imeli besedo in oči pri deljenju podpor, da ne bodo Pivki odmerjali malo, temveč kar je največ mogoče, ker ga ni kraja, ki bi bil po suši tako prizadet, kakor ste občini Knežak in Zagorje. Posebno pa se obračamo še do naših poslancev, da zastavijo vso svojo besedo in silo, da nam izprosijo res izdatnejšo podporo pri ministrstvu. Pa še nekaj! — So ljudje, ki mislijo, da morajo povsodi delati zgago in zmešnjavo. Taki so naši liberalci. Županstva so dobila nalog, da glavarstvu poročajo o vseh posestnikih, ki so potrebni podpore, in o tem, koliko sena primanjkuje občini sploh in posameznim posestnikom posebej. Naše županstvo je storilo to — ne ozirajoč se na politično mišljenje tega ali onega kmeta, temveč na potrebo in ubožnost. Liberalci pa, ki so tako nezaupljivi do samih sebe in zato tudi do drugih, in ki hočejo vsako priliko in naj si bo še tako važna in občna zadeva — izkoristiti zase, so šli in napravili v svoji neodvisnosti, v kateri se vedno drže napram našemu županstvu, svoj poseben zapisnik predvsem svojih pristojev — in tudi nekaterih naših, da bi tako pokazali svojo dobro voljo in skrb za blagor samega Knežaka. Trobili so ti pristaši extra - županstva, da bodo samo liberalci dobili podporo, — seveda, ker jim jo bodo samo liberalci izprosili in zagotovili. Niso v slabi šoli, da so tako hitro šli na to sladko vabo in se z nova navdušili za velike prijatelje ljudstva, ki sicer tako radi spravljajo ljudi pred sodišče in na meč advokatov in notarjev. Ljudstvo, kdaj se boš otreslo teh laži-prerokov in izkoriščevalcev tvojih časnih sreč in nesreč.

— **Cena teletom je v Kranju 38 h kg** žive vage.

— **Zgradba šole na Medvedjem brdu** v logaškem okraju se je zopet odložila. Baje prično z zidanjem prihodnje leto.

— **Kolo je ukradel.** Brezposelni Andrej Pucek iz Toplice na Kranjskem je 18. t. m. ukradel stavbenemu risarju Jos. Kavčiču s hodnika na magistratu v Zagrebu

kolo ter se je hotel na njem odpeljati. Kavčič je pa slučajno gledal skozi okno ter opazil, kako se njegovo kolo izgublja v daljavi, pohitel na ulico, dotekel tatu v Dugi ulici ter ga dal aretirati.

— **Maline** so letos povsod dobro obrodile. Na ljubljanskem trgu imajo zdaj ceno 28—32 v kg.

— **Poštni debit je odvzet** zagrebške-mu listu »Crvena sloboda« (prej »Glas Slobode«) v Bosni in Hercegovini.

— **Stavka slikarjev v Trstu končana.** Ker so se delavci in delodajalci sporazumeli, je prenehala stavka slikarjev ter so poslednji pričeli včeraj zopet delati.

— **Požar v Trstu.** Dne 18. t. m. v jutro je nastal ogenj v prodajalnici gumijevih predmetov trvdke Gal na Korzu in v hipu je bila vsa prodajalna v plamenu. Gospodar je hotel požar pogasiti in se je pri tem nevarno opekel. Ogenj je nastal po nekaterih trditvah vsled kratkega stika v električnem toku, drugi pa pravijo, da je uslužbenec, ki je pečatil zavitke za odpošiljatev, vsled nepazljivosti vrgel še gorečo vžigalico na škatljico predmetov iz guma. Škoda je velika. Prodajalna je bila preje zavarovana, od 15. t. m. pa polica ni bila ponovljena.

— **Na pošti v Pulju** sta odpuščena radi defraudacij dva asistenta, en Hrvat in en Slovenec.

— **Stavko čeških šolskih otrok** pripravljajo dunajski Čehi, ako se jim na Dunaju ne da čeških šol.

* * *

Slike o lurskem romanju so bile te dni razposlane vsem, ki so poslali upravništvu »Slovenca« prave naslove. Zmanjkalo jih je le nekaj malega in upamo, da jih dobimo v Ljubljano že čez 14 dni. Prosimo torej vsakega, ki tekom tega tedna ne prejme slike, naj piše dopisnico na upravništvu »Slovenca« ter pojasni svojo zahtevo. Obenem naj se oglasi tudi tisti, ki želi imeti fotografijo, akoravno je še ni naročil, ker smo jih naročili nekaj več in jim bomo lahko postregli. Veljala bo okoli 3 krone izvod.

»**Družinsko Pratiško**« je razposlalo založništvo brezplačno na ogled vsem našim društvom po Slovenskem v ta namen, da se lahko seznani z njo vsi društveni člani ter sploh vsi, ki obiskujejo društvene prostore. Samoobsebi umevno ni treba tega izvoda pošiljati nazaj, marveč naj ostane pri društvu. Društvena vodstva prosijo založništvo, da jo toplo priporoče vsem članom in prijateljem ter jim povedo, da je ta pratika prava naša »Družinska Pratika«.

Pravo našo »Družinsko Pratiško« imajo v Ljubljani v zalogi naslednje trgovine: »Katol. Bukvarna«, prodajalna katol. tisk. društva, Ant. Krisper, Vaso Petričič in Iv. Kordek. Na deželi naj se zahteva pri vseh trgovinah s knjigami ter sploh pri vsakem trgovcu. Razprodajalci dobe po 17 kron 100 komadov, ako jo naroče več sto skupaj, jo pa dobe po 16 kron 100 komadov.

* * *

Kupijo se sledeči letniki »Dom in Sveta«: 1888., 1889., 1890., 1892., 1893., 1894., 1896. in 1903. — Ponudbe naj se naslovijo na »**Katoliško Bukvarno**« v Ljubljani.

Štajerske novice.

š **Telefon v Žalcu.** Ministrski predsednik Beck je obljubil Žalcčanom, da bo priklonjen trg Žalec interurbanskemu telefonskemu omrežju. Celjsko telefonsko omrežje šteje sedaj 59 abonentov. Odslej se ne bo moglo sprejeti nobenega abonentu več, dokler ne dovoli trgovinsko ministrstvo potrebnega razširjenja omrežja.

š **Umrli je v Celju** g. Mihael Albert, učitelj iz Sarajeva.

š **Poročil se je** v Št. Jurju ob Južni železnici posestnik in gostilničar g. Vekoslav Plavsteiner z gđno Jozefko Romov.

š **Lojalnost celjskih Nemcev.** Po Celju se splošno govori, da so celjski potentati odrekli mestno godbo za slavnostno serenado in budnico povodom cesarjevega rojstnega dneva. Zato so zastopali njih mesto vojaški trobentači, kateri so svojo stvar izvrstno napravili. Zato jim je pa celjski poulični mob žvižgal. (!) In ti celjski nemškutarji nas Slovence radi ovajajo nelojalnosti.

Ljubljanske novice.

lj **Slovesno blagoslovljenje nove zgradbe »Katoliške Tiskarne«** bo dne 27. avgusta popoldne. Poslopje bo blagoslovil prevzvišeni g. knezoškof. Zvečer ob 8. uri bo v veliki dvorani »Uniona« banket za uslužbence podjetij »Katoliškega tiskovnega društva«.

lj **Pevske skušnje »Ljubljanec«** se vrše sedaj v sledečem redu: V petek, 21. t. m.

točno ob 8. uri skušnja celega zbora; v ponedeljek, 24. t. m., za vse tenore; v torek, 25. t. m., za vse base, v sredo in petek pa skupna skušnja celega zbora. Začetek vedno točno ob 8. zvečer v rpostorih »S. K. S. Z.« Vse cenjene pevce nujno prosimo, da se gotovo udeležijo vseh vaj, ker je v kratkem času, ki ga imamo še na razpolago, mogoč uspeh le pri izredni marljivosti in požrtvovalnosti pevcev.

lj **Praznovanje cesarjevega rojstnega dne v ljubljanski kaznilnici deželnega sodišča** je bilo jako lepo. Ob osmi uri zjutraj je daroval sv. mašo č. g. pater Aleksander. Pri sv. maši so peli kaznjenci. Kapelica je bila lepo okrašena. Pazniško osebje je bilo prosto, kakor ob nedeljah. G. pater je kaznjencem govoril jako ginljivo o 60letnem cesarjevem vladarskem jubileju, nato je pa g. podpredsenik Pajk prebral pomiloščenja devetih kaznjencev, povdarjajoč, da je vseh kaznjencev v Avstriji pomiloščenih 565. Končno so kaznjenci zapeli cesarsko pesem.

lj **Odlikovanje.** Cesar je podelil polkovniku Rudolifu Reidlingerju pl. Kastrenbergu, poveljništvu orožniškega poveljstva v Ljubljani.

lj **Starši — pa tudi drugo občinstvo — pazite na otroke!** — Znana sta nam dva slučaja, da sta se te dni izgubila dva otroka, eden star 4 leta, krojaškega mojstra g. Globelnika, drugi star 3 leta, zavarovalnega zastopnika g. Florjančiča — oba dečka. Res je včasih vkljub pazljivosti in nadzorstvu mogoče, da se otrok oddalji od doma in ponesreči, morda vtone, kar je lahko, če se igra ob sedaj narastli Ljubljani. Zato naj starši nadzorujejo otroke s podvojeno pazljivostjo. Pa tudi vse občinstvo naj bi skrbelo za varnost tam, kjer je nesreča mogoča. Pa še nekaj! Če se otrok kam zateče in ne zna domov, naj vendar vsak to takoj javi policiji (magistratu), ne pa morda otroka kar pridrži. Vsak si lahko misli, koliko skrbi s tem povzroča staršem. Tudi vsak slučaj nesreče naj se takoj naznani.

lj **Nepreviden kolesar.** Včeraj popoldne je po Turjaškem trgu pridiral neki kolesar s tako naglico, da se ni mogel izogniti nekemu otroku, marveč ga je podrl na tla in ga menda težko telesno poškodoval. Padel je tudi kolesar in si pokvaril kolo.

lj **Novo društvo** C. kr. ministrstvo notranjih zadev je dovolilo ustanovitev društva »Reichsbund der österr. Bezirksschulinspektoren« s sedežem v Ljubljani.

lj **Socialno-demokratsko konsumno društvo** za Ljubljano in okolico prične delovati meseca septembra.

lj **Kočo ukrađeno** je bilo včeraj popoldne od 1. do 4. ure dijaku Romanu Ravniharju v Stritarjevih ulicah št. 7 iz II. nadstropja. Kolo je »Torpedo«-modela 1903 in vredno 180 kron.

lj **Zastave** so bile na poti fantalinom v Zvezdi. Odstranili so že štiri, nakar so bili pri delu zasačeni.

lj **Pes popadel** je včeraj popoldne na Mirju hišnega posestnika Karola Grila ter ga ugriznil nad levim kolenom. Lastnik psa je znan.

lj **Vlom.** Danes ponoči so neznan tatar s krampi vlomili vrata pri skladišču in kleti trgovca g. Ivana Zormanu v Spodnji Šiški in mu pokradli nekaj jabolk, do 20 kg papricirane slanine. Orožništvo tatove pridno zasleduje.

lj **Cirkus Villand** bil je tudi včeraj docela zaseden. Vse točke so se izvajale dobro. Posebno je omeniti točke: Mramornati kipi, kar je vzbujalo občno pozornost, in gledališki ravnatelj in parna kopol, izvajano od bratov Villand. Posebno odlikoval se je g. ravnatelj z dresuro 8 rujavih konj. Pripetila se je včeraj v cirkusu tudi mala nezgoda. Ko je napravil kolesar - akrobat Sandor drugi salto s kolesom, se je zlomila deska, ki vrže slednjega v zrak, tako da je padel s kolesom postrani na tla, nakar sta oba akrobata takoj odšla s pozorišča, vendar jih je občinstvo burno pozlamliralo.

lj **Sprememba posesti.** Na Kodelovem je kupil gospod Ivan Bricelj posestvo od gospoda Florjan Lisjaka za 14.600 K.

lj **Tlakovanje ostalega dela Dunajske ceste** se je pretekli teden pričelo. To delo bo letos do železničnega prelaza izvršeno in s tem tlakovanje te ceste končano.

lj **Zadnje deževje** je ceste in pota okrog Ljubljane močno razdrlo vsled močnih nalivov.

lj **Spomenik cesarja Franca** poleg dolenskega mostu se primerno prenovi in napis pozlati. Dozđaj je bilo pač vse skrajno zanemarljeno.

lj **Supančičev jez čez Gruberjev kanal** v Prulah, ima smolo. Prihodnji teden bodo zamogli spet nadaljevati tesarji ondi svoje delo. Končalo bo pa, kakor je čuti, šele koncem septembra.

lj **Ograjo okrog »Zvezde«** popravljajo ker je bilo mnogo kamenitih stebrov in železnih delov zadnji čas podrtih in razbitih.

lj **Javna tombola z veliko ljudsko veselico** bo v zvezi prihodnje nedelje, na kar vnovič opozarjamo. Začetek ob 5. uri popoldne. Karte za tombolo se prodajajo po raznih trafikah.

lj **Društvena godba ljubljanska** koncertuje jutri od pol 6. do pol 10. ure zvečer pod osebnim vodstvom g. kapelnika v. Talicha v »Švicariji«. Vstop prost.

lj **Zgradbo nove Švicarije** so že pričeli. Stavbna dela je prevzela tvrdka F. Supančič. Letos bo poslopje dozime pod streho. Med drugimi prostori bo imelo poslopje (enonadstropna stavba) tudi precej prostorno dvorano. Planota pred poslopjem se prihodnje leto primerno olepša.

lj **Plinove cevi** so položili tudi že na Franca Jožefa cesti. Poljska cesta je do polovice s plinom razsvetljena. Prižigalci pa pri svojem poslu premalo pazijo na svetilke, kajti mnogo cilindrov in mrežic se je po nepotrebnem do zdaj pobilo in sežgalo. Do zime ima biti 3—400 svetilk montiranih.

lj **Umrli so:** Ivan Vovk, dninar, 47 let, Radeckega cesti 11. — V bolnici: Ivan Zajec, užitkar, 78 let. Franja Slak, kajzarjeva žena, 35 let.

lj **Semenj.** Dne 19. t. m. bilo na mesečni semenji prignanih 92 konj in volov, 82 krav in telet, skupaj 174 glav. Kupčija je bila srednja, ker se ni zadostno znano, da je bil danes privikrat drugi mesečni semenj za konje in govejo živino.

lj **Umrli so:** Helena Czerni, železniškega paznika žena, 83 let; Pavel Trefalt, delavčev sin, 7 mesecev, Vodovodna cesta št. 24.

EKSPLOZIJA V ŠKEDENJSKIH PLAVŽIH.

Včeraj zjutraj je ob 4. uri baje radi izlivanja plina iz cevi nastala silna eksplozija v škedenjskih plavžih Kranjske industrijalne družbe. Večinoma vse šipe zavoda so bile razbite, nekoliko zidu se je podrl. Eksplozirala je cev za uvajanje kislika v plavže. Dva delavca sta bila lahko ranjena, ker ju je močno pretresenje zrak pahnilo na zemljo. Pol plavža se je podrl.

Razne stvari.

Zveza Rima z morjem.

R i m, 20. avgusta. Kralj Viktor Emanuel je potrdil načrt, da poglobe Tiberu tako, da bi lahko vozili največji parniki v Rim. Ob obeh bregovih Tibere bi pa zgradili tvornice in skladišča. Ob reki se napravi 40 m široka cesta z elektriško železnico in z avtomobilskim prometom. Ostija postane pravo rimsko predmestje.

Pomiloščeni kopniški stotnik Voigt otvori na Elzaški cesti v Berolinu elegantno črevljarsko delavnico. Iz Bremena je dobil ponudbo, naj pride predavati, zakar dobi 5000 mark.

Vseh sodnijskih pomiloščenj v Avstriji je povodom cesarjevega jubileja 15—16.000.

Dohodki zasebnih železnic. Po dohodkih železnic se sodi o gospodarskem položaju države. Dosedanja letošnja slika avstrijskih železnic je ugodna. Avstrijske zasebne železnice so namreč v preteklih 7 mesecih minulega leta imele 5.000.000 kron več dohodkov, kakor lani.

Pobegli višji sodrug. Iz Kraljevega Gradca poročajo: O pobeglem višjem sodrugu, uradniku »Veslavina«, Jellineku, piše list »Prace«: »S kakimi sredstvi je delal Jellinek, se razvidi, kako je postal s tipografom Černyjem, zvestim krščanskim socialcem v Pragi. Neštevilnokrat ga je napadel in povzročil, da je bil dejansko napaden. Jellinek je očital Černyju celo revščino in telesne napade. Poslal mu je vrvo po slugi, češ, naj se obesi.

Restavracije brez natakarev so najnovejše v New-Yorku. Gost pride v restavracijo, izbere si iz karte jedila in pijače, miza pred njim izgine v globino in nakrat se zopet dvigne preden obložena z zahtevanimi jedili in pijačami. To napravo je iznašel neki Mr. Murray.

Vaclav Vlček, češki pisatelj, je umrl v Pragi.

Samoumor v kovčku. Na poseben način se je umoril v Parizu neki Leman. Kupil je velikansk kovček, napravil v kovček luknjo, skozi katero je napeljal v kovček plinovo cev. Kovček je bil napravljen tako, da se od znotraj ni mogel odpreti. Leman je nato odprl plinovo cev, vlegel se v kovček, ga zaprl in se tako s plinom zadružil v kovčku.

S'n umoril mater, ker mu ni dala denarja za veselice. Preteklo nedeljo so našli v Parizu 54 let staro Duchemin v stanovanju njenih delodajalcev umorjeno. Morilec ji je prerezal vrat. Kmalu na to so zaprli kot morilca sina umorjene, ker je vsled večjih denarnih izdatkov postal sumljiv. Sin je pripoznal umor. Za veselice

v nedeljo je hotel od matere večjo vsoto denarja in ker mu mati denarja ni dala, jo je umoril.

Kolera v Rusiji. Od 8. do 14. t. m. je obolelo v Rusiji za kolero 538 oseb, umrlo jih je 270.

Praktična novost v gledališču. V novem nemškem gledališču v New Yorku uvedejo praktično novost, ki bo za obiskovalce gledališča zelo ugodna. V predvorju bo namreč urejena avtomatična garderoba. Vsak sedež bo imel posebno omarico, prevedeno z isto številko in z istim ključem, ki se bo še le tedaj dal odpreti, ko se bo vrglo vanj določeni denar. Vsak obiskalec bo lahko vzel ključ svoje omarice seboj in jo potem zopet odprl. — Drugičkrat se ne bo moglo več izvleči ključa, da ga kateri zlikovec ne odnese.

Nadvojvoda Fran Ferdinand na nemških manevrih. Iz Berolina poročajo, da je nemški cesar povabil avstrijskega prestolonaslednika Frana Ferdinanda, naj se udeleži letošnjih vojaških vaj, ki se bodo vršile v Lotaringiji.

Razstava v Rusiji. V Petrogradu otvorijo 21. t. m. mednarodno razstavo pohištva in dekorativnih predmetov. Razstava bo odprta do 15. oktobra. Na razstavi bodo zastopane tudi Švedska, Japonska, Nemčija in Avstro-Ogrska. Posebno bo zastopana Japonska. — Francoski trgovci se te razstave ne udeležijo, ker so imeli na zadnjih razstavah v Londonu velike izgube.

K VPRAŠANJU O BOSNI IN HERCEGOVINI.

Dr. Mile Starčević je v »Hrv. Slobodi« od 14. t. m. objavil članek pod naslovom: »Ali smo zares Kongo-črnci?«, ki se ž njim bavijo znameniti listi na Ogrskem. Starčević primerja sedanje politično stanje na Hrvatskem z onim črncev-domačinov v ekvatorijalni Afriki in prihaja do zaključka, da je na obeh straneh usoda ista, razloček pa le v tem, da divji črnci ne vedo, kaj z njimi delajo egoistični tujei in da torej tudi niso moralno odgovorni za svoj položaj, dočim bodo Hrvati sami krivi, če puste, da drugi odločujejo o njihovi usodi brez njih, ko se oni valjajo v blatu strankarskih prepričkov. — Gre se za odločitev o državnopravnem stališču Bosne in Hercegovine... Članek predlaga, naj bi se sklical narodni zbor ali svet najodličnejših zastopnikov naroda iz vseh hrvaških krajev v sklepanje. Sklepe naj bi se predložilo vladarju in dobilo zanje prijateljev v avstrijskem parlamentu. — To idejo pozdravlja tudi zagrebško »Hrvatstvo« ter pravi: Skličimo splošni narodni hrvatski kongres, pokažimo na njem jasno in glasno celemu svetu, da smo tu; da se zavedamo svojega položaja in svoje moči; da tvorimo ves naš narod eden edin organizem, ki ga preveva zavest samostalne narodne, kulturne in državnopravne individualnosti; da na tem organizmu ne dopuščamo nikomur nikakšne vivisekcije; da hočemo in zahtevamo, da se nas smatra kot enakopraven član v kolu kulturnih narodov, kot skupno narodno in politično celoto in da se z nami tudi tako postopa. Svojo zahtevo utemeljujemo na dejstvu, ki ga je potrdila splošna zgodovina, da smo mi kot narod storili za razvoj in zavarovanje obče evropske kulture vsaj onoliko, kolikor vsak drugi član mednarodne kulturne skupnosti... Vsled dogodkov v Turčiji je postalo vprašanje o državnopravnem stališču Bosne in Hercegovine bolj nego kdaj doslej aktualno, za-

to pa tudi mi pozdravljamo idejo dr. Starčevićevo najtopleje in želimo bratskemu narodu najboljših uspehov.

Telefonska in brzojavna poročila.

DR. KOROŠEC V SARAJEVU.

Sarajevo, 20. avgusta. Včeraj je državni poslanec dr. Korošec tu govoril pred hrvaškimi in muslimanskimi delavci.

NOTRANJI MINISTER V ISLU.

Isi, 20. avgusta. Notranji minister Bienerth je došel sem. Cesar je ministra sprejel v avdienci.

JAROSLAV VRCHLICKY.

Praga, 20. avgusta. Znani češki pesnik Jaroslav Vrchlicky je nevarno obolet. Bati se je najhujšega.

GIBANJE MED USLUŽBENCI JUŽNE ŽELEZNICE NA OGRSKEM.

Budimpešta, 20. avgusta. Tukajšnji južni železničarji so dobili danes odgovor na svoje zahteve. Železničarji izjavljajo, da jim odgovor ne zadošča ter so se še enkrat obrnili na inspektorat južne železnice.

VOLITEV SRBSKEGA PATRIARHA NEPOTRJENA.

Budimpešta, 20. avgusta. Tukajšnji listi se obširno bavijo z nepotrditvijo volitve Zmejanoviča za srbskega patriarha. Listi pravijo, da tega srbski narod ne bo mirno prenesel in da so škandali gotova stvar.

TURŠKI POSLANIK V BEROLINU ODSTOPI.

Berolin, 20. avgusta. Turški poslanik v Berlinu je izjavil, da je že pred 10 dnevi poslal sultanu svojo odpoved, a da še ni dobil odgovora.

Rogaški

„templjev vrelec“

pospešuje tek do jedi, olajšuje prebavo ter uspešno razkrojuje snovi zavžitih jedil.

1844 2

Glavna zaloga:
lekarna Ub. pl. Trnkóczy
:: Ljubljana. ::

Primarius
dr. V. GREGORIČ
Ljubljana

kronska
ustna
voda

EUODIN

Specialiteta za kadilce.

10 do 15 kapljic v kozarec vode.

Cena 2 kroni.

Glavna zaloga:
lekarna Ub. pl. Trnkóczy
:: Ljubljana. :: 1898 12

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 3062 m, sred. zračni tlak 736.0 mm.

Dni	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
19	9. zveč.	740.0	15.3	brezvetr.	jasno	0.0
20	7. zjutr.	40.6	11.2	sl. vzsvz.	megla	
	2. pop.	38.7	23.2	brezvetr.	del. obl.	

Srednja včerašnja temp. 16.5°, norm. 18.5°.

2029 1-1

V cvetju mladosti je Vsemogčni poklical k sebi iz doline solz

Ivana Govekar-ja
c. kr. nadtopničarja.

Umrli je, previden s sv. zakramenti za umirajoče, dne 18. avgusta. Priporočam ga znancem in sošolcem v pobožno molitev in blag spomin.

Franc Govekar
kaplan.

The Royal Wonder Bio
The greatest Bio-Theater of the world,
Vsak dan velika

predstava

v Lattermannovem drevoredu.
Vsake tri dni nov spored.
Začetek ob polu 9. zvečer. — Ob nedeljah in praznikih tudi popoldne ob 4. uri.
Cene: Loža za 4 osebe 6 K; fotelj 1-60 K; I. prostor 1-20 K; II. prostor 80 v.; III. prostor 60 v.; IV. prostor 40 v. 1889 17
L. Geni ravnatelj. **M. Gavrič** poslovođa.

Dečka

sprejme takoj večja trgovina z mešan. blagom na **Doberjskem**. Ponudbe pod št. „100“ na upravo „Slovenca“.

2 sobi

v bližini II. drž. gimn. za enega ali dva gospoda se oddaste s 1. septembrom. **Elizabetna cesta, št. 8, II. nad.** Ljubljana. 2011 3-2

SANATOGEN

prepotrebno kreplivo in osveževalno sredstvo za vsakogar, ki se čuti utrujenega in bednega, kakor sploh

za nervozne in slabotne.

Od nad 7600 profesorjev in zdravnikov silajno potrjen. Dobi se v lekarnah in drogerijah.

Brošure razpošilja franco in zastoj Bauer & Co., Berolin, SW. 48, Glavno zastopstvo C. Brady, Dunaj, I., Fleischmarkt 1. 1728 8-1

Dr. Ivan Oračen
ne ordinira do 31. avgusta.

1221 2-2

NA PRODAJ

je nova **ennadstropna hiša**, še 14 let davka prosta, s šestimi stanovanji, moderno urejena, z električno razsvitljavo, pralno kuhinjo, lepimi kletmi, prostornim vrtom za sočivje, s sadnim drevjem zasajenim, v bližini župne cerkve v Ljubljani. Hiša je najpripravnější za kakega vpokojenca. Cena je jako zmerna, in se ista prodaja le radi prevzetja druge obrti.

Natančneje poizve se v upravnistvu tega lista. 1809 6

Koncesija
za gostilniško obrt v Ljubljani

se takoj odda pod ugodnim pogojem. — Pojasnila daje 1982 3-3

Avgust Weber
Ljubljana, Martinova cesta 38.

Zahtevajte zastoj

in franko moj veliki, bogati, hroščevski glavni cenik z nad 3000 slikami vseh vrst mikelnstih, srebrnih in stališ or, kakor tudi vseh vrst solidnih zlatnih in srebrnih, gub-benega orožja, jeklenega in usnjatega blaga po izvirnih tovarniških cenah.

Nikol remont. ora
švic. izvir. „Roskopf“ pat. ora
regist. „Adler Roskopf“, nikol. re-
mont. s sidra
Goldin rem. ora „Luna“, kolesje s
dvojnimi plaščem
srebr. rem. ora „Gloria“
„alep. veritica z rince na
pore in karab. 15 gr. težka
malo Tobi obkol. ora cilind. s „Luna“ kolesjem
malo v kuharico K 8-50, budilka K 2-90, kuhinjska ora K 2-
bravovodna ora K 2-80.

Za vsako oro Solne plemenite kamne!

Milko rudi! Zastonj dostojna, ali denar nazaj!

Prva tovarna za oro Hanna Konrad,
g. na kn. dvorci palačnik v Mostu (Brux) 636
Čaško. 2315 1-4

Za vsako ceno „Angleško skladišče oblek“

prodajam samo še **do 31. avgusta** vso poletno obleko
za dame, gospode, deklice, dečke in otroke.

O. BERNATOVIC

1326

Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Zalec in Laško

prilporeča svoje izborno pivo. — Specialiteta: „Salvator“ (črno pivo a la monakovsko).

Zaloga Spodnja Siška (telefon št. 187).

Pozivljive na dom sprejema restavratel „Narodnega Doma“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)

Podružnica
v Spiljetu.

Glavna
K 2.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge po

4 1/2 %

Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po kulantnem kurzu.

Podružnica
v Celovcu.

Rezervni fond
K 200.000.